

Forum for
Utvikling og Miljø

Caritas
Norge

NORGESVEL
DET KONGELIGE SELSKAP FOR NORGES VEL

UTVIKLINGSFONDET

Redd Barna

Til

Utenriksminister Ine Eriksen Søreide
Postboks 8114 Dep
0032 Oslo

Oslo, 04.12.2017

Innspill til ny utenriksminister: Slik kan dere sørge for god politikk på matsikkerhet, landbruk og ernæring

Forum for utvikling og miljø's matgruppe består av sivilsamfunnsorganisasjoner og akademikere som arbeider med matsikkerhet i norsk utviklingsarbeid. Vi synes det er oppmuntrende at det det siste året har blitt varslet en styrket innsats på matsikkerhet, landbruk og ernæring. Norges sentrale plassering i viktige internasjonale fag- og beslutningsorganer gir en unik mulighet til å gjøre en forskjell, både politisk og finansielt. Her er våre innspill til tematiske satsingsområder og strategiske prioriteringer i en slik satsing:

1. Støtte til småbønder

De fleste av de som sulter i verden i dag er selv matprodusenter. I flere av Norges samarbeidsland er opp mot 80 % av befolkningen småbønder og/eller gjetere, som hovedsakelig driver selvbergingslandbruk. Dette er en gruppe som står politisk og økonomisk svakt, og har liten reell påvirkningskraft. De trenger tilgang til tilpassede finansielle tjenester, (kreditt - og spareprodukter, men også og forsikringsordninger). Norsk støtte bør prioritere organisering av småbønder, bedre deres tilgang til kunnskap, kreditt og markeder og legge til rette for lokalt eierskap i videreføring og inkludering i formelle verdikjeder som kan bidra til å øke inntekten til småbønder.

2. Næringsutvikling må komme småbønder/pastoralister til nytte

Potensialet for vekst i landbrukssektoren er stort. Enhver satsing på næringsutvikling må ta høyde for at bøndene selv er de største investorene i landbruket, og at verdiskapningen derfor må ha disse som utgangspunkt. Norge har kompetanse på organisering av bønder og akvakultur. Norfund er en viktig aktør som bidrar til jobbskaping med sine investeringer i landbrukssektoren. Da Norfund kun gjør store investeringer, er det imidlertid en utfordring å nå de såkalte emerging farmers, bøndene som har kapasitet til å lykkes med verdikjedeutvikling dersom de får tilgang til kreditt og driftskapital. Bedret tilgang til kreditt vil bidra til resultatoppnåelse ved å utvikle bøndenes samarbeidsstrukturer og investere i deres kapasitet til aggregering, såkornproduksjon og lokal verdiskaping basert på egen produksjon og nå mer inntektsbringende markeder.

3. Riktig ernæring er avgjørende for økonomisk vekst

Under- og feilernæring er bakenforliggende årsak for nesten halvparten av alle barnedødsfall under fem år. Underernæring får enorme konsekvenser på både individnivå, men også samfunnsnivå. Dårlig ernæring fører til dårlig produktivitet som igjen fører til dårlig økonomisk vekst. Til tross for at ernæring er sentralt for både helse og utdanning hvor Norge har tatt globalt lederskap, har ikke

ernæring fått noen sentral plass i norsk bistand og utviklingspolitikk. Nye signaler vitner om at dette nå kan være i endring, og det er viktig at det prioriteres ressursmessig og bygges opp raskt.

4. Bærekraftig fiskeri og akvakultur må innrettes for å gi økt matsikkerhet og økonomiske muligheter for småbønder

Småskalafiskere bidrar til mer enn halvparten av verdens fiskefangst og har dermed stor betydning for lokal verdiskapning og matsikkerhet. Det er avgjørende for den globale matproduksjonen at overfiske håndteres slik at fiskebestandene kan forvaltes på en bærekraftig måte. Derfor vil det være innen akvakultur produksjonsveksten må finne sted. Fattigdomsbekjempelse, matvaresikkerhet og ernæring må være det overordnede målet for innsatsen. Norges erfaring og kompetanse gir en tydelig merverdi innen denne sektoren.

5. Øke kvinners tilgang til kunnskap, opplæring og ressurser.

Kvinner har gjennomgående dårligere tilgang til ny kunnskap, opplæring og ressurser i landbruket. FAO har beregnet at dersom kvinner fikk de samme mulighetene som menn, ville mellom 100 og 150 millioner færre mennesker sulte i verden. Kvinner spiller en nøkkelrolle i å bedre barns ernæring, og aktiviteter må målrettes mot å bedre kvinners sosioøkonomiske stilling, tilgang til ressurser, og med det resultat at de har større beslutningsmakt i husholdet. Når kvinner får like rettigheter og tilgang til kunnskap og innsatsfaktorer som jord, teknologi, gjødsel, såfrø, kapital og markeder så gir det også store effekt på utviklingslands økonomiske utvikling og selvforsyningsgrad.

6. Klimatilpasning i landbruket må få økt prioritet

FNs klimapanel advarer mot dramatisk reduksjon i verdens matproduksjon som følge av klimaendringer. Dette er en universell og kritisk utfordring for verdens småbønder. Det afrikanske kontinentet rammes aller hardest, både på grunn av endrede produksjonsforhold og for dårlig tilgang til informasjon, kreditt og redskaper. Matproduksjon kan ikke lengre ses isolert fra klima og miljø. Bærekraftig matproduksjon, klimasmart landbruk og bruk av fornybar energi innen landbruket må prioriteres. Norge bør også bidra til kunnskaps- og teknologioverføring for å sikre god agronomi og bærekraftig intensivering.

Strategiske prioriteringer

For å fremme disse tematiske prioriteringene kreves en større innsats fra norske myndigheter, og vi har følgende forslag til den nye Utenriksministeren:

- Det bør utarbeides en handlingsplan for matsikkerhet, landbruk og ernæring som sikrer en helhetlig satsing. Ansvaret for matsikkerhet, landbruk og ernæring må plasseres tydelig i Utenriksdepartementet og Norad og koordinering må sikres.
- Etablere en tverrfaglig nettverksgruppe med forskere og representanter fra sivilsamfunnsorganisasjoner, som kan være referansegruppe for det norske arbeidet med landbruk, mat- og ernæringssikkerhet.
- Øke den økonomiske støtten til prosjekter rettet mot småbønder og til anvendt forskning innen landbruk og akvakultur.
- Kriserespons til matsikkerhet må ikke gå på bekostning av langsiktig støtte som kan bidra til å bygge opp småbøndernes kapasitet.
- Sikre at matsikkerhet og fattigdomsbekjempelse er prioritert over norske strategiske interesser når det gis støtte til næringsutvikling
- Norge bør støtte opp under lokale og regionale initiativ og mottakerlandenes egne prioriteringer og strategier, slik som afrikanske CAADP.